

עזון תורני שכוחי אֵלֵינוּ שֶׁל תְּנִידוֹת

גליון 724

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"ו יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

פנתח האה

"אברהם הוליד את-יצחק"

ליצני הדור היו אומרים מאבימלך נתעברה שרה ולכן צר הקב"ה קלסתר פניו של יצחק, בדמותו של אברהם. שואל הרב מבריסק: מה התכוונו הליצנים להרוויח בליצנות זו, שהרי הם לא יכלו להתכחש לנס הגדול ששרה בגיל 90 ילדה, וכן עשה הקב"ה נס שכל הנשים ילדו ומילכה גם היא ילדה, א"כ וכי אם שרה ילדה מאבימלך, אז זה לא נס?! זה גם נס! בכל מקרה, הם היו צריכים להודות שלידת יצחק, גם אם זה מאבימלך, זה באורח ניסי?

אלא התשובה: אם זה מאברהם, אז זה בא מסטרא דקדושה, אז זה בא בזכות הקדושה של אברהם ושרה, אז בכך זה נותן כבוד ולגיטמציה וחיוזוק לדרך שאברהם בחר בו, אז הרבה אנשים יחזרו בתשובה וזה הם לא פירגנו... נס כן, שרה ילדה בת 90, אבל אם זה מאבימלך, אז זה לא מחזק את אברהם אבינו, זה מחזק את כוחות הטומאה. אם זה מאבימלך, אין זה מחייב מאומה אז מה, צריך כבר לשמור שבת! צריך להניח תפילין! לא! משתחווים לכל האלילים של אבימלך, מה זה משנה מה? אין זה מחייב לשנות אורח חיים..

"הלא רואים אנו עין בעין שהקב"ה עושה ניסים עם עם ישראל, עם יושבי הארץ, הכל חשים שכל המאורעות המתרחשות איתנו, הם שלא כדרך הטבע, כל הישרדותו של העם היהודי 2000 שנה, זה הרי אומר משהו שהכבשה שרדה מ-70 זאבים! אין לך מופת גדול מזה!!" שואל הרב מבריסק: ומה אומרים הכופרים? הליצנים והרשעים? יד המקרה, כוחנו וכו', אבל איך אפשר! אומר הרב מבריסק: "פשוט, גם הם יודעים את האמת, אבל הם לא יכולים להודות שהניסים הם בשביל החרדים, בשביל לומדי התורה, זה לא, כי אז הם פשוט את הרגל, הם לא יגידו את זה.."

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

"אם תעשה עמנו רעה כאשר לא נגענוך וכאשר עשינו עמך רק-טוב" אבימלך מלך פלשתים והעבדים שלו אמרו ליצחק אבינו: "יכלנו לעשות לך דברים רעים מאוד, אבל לא עשינו. מגיעה לנו על זה תודה רבה!" את רשעותם של הגויים שרוצים כל הזמן להרע ליהודים, נבין לפי המשל הבא, המובא במדרש רבה: באחד הימים אכל האריה חיה לתאבון. לפתע, באמצע האכל, נתקעה לו עצם בגרון. האריה לא הצליח לבלע את העצם, וגם לא להקיא אותה החוצה.

"הקשיבו, הקשיבו!" קרא האריה בקול חנוק אל בעלי החיים, "מי שיצליח להוציא את העצם מהגרון שלי, יקבל פרס גדול!" ואז הגיע עוף מצרי, שמקורו דק וארוך. "אני אכניס את המקור שלי לפה של האריה, ואוציא את העצם מהגרון", הבטיח העוף. אמר – ועשה. הכניס העוף את ראשו לתוך הפה של האריה והוציא את העצם במקורו. עכשו לכל האריה לנשם לרוחה. "סליחה, אני מחכה לשכר שהאריה הבטיח לי", אמר העוף בנימוס.

"מה?" שאל האריה. "הרי קבלת כפר את שְׁכָרְךָ! הכניסת את ראשך לתוך לע הארי ונצאת ממנו בשלום! עליך להודות לי על שלא טרפתי אותך – ותשלום הנדך רוצה?" פאלה הם הגויים. בעצם, הם רוצים כל הזמן להציק ליהודים, ומרגישים שאם הם מתאפקים ולא עושים צרות – זה חסד גדול מצדם.

והנה, עם ישראל חי וקים לנצח, בין כל האמות שרוצות כל הזמן לבלע אותו ולהרע לו, כי הקדוש-ברוך-הוא ברחמיו מציל אותנו מידין.

זמננו השבת
הדלקת נרות מוצאי שבת
5:19 4:18
נא לטמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה
5:52 וית' 5:52

אָהַל הַהִלְדוּשׁ

שתי שאלות: השומע קול רעם מתוך שינה, האם רשאי לברך על הרעם, בלי נטילת ידיים? והאם יש לברך על הברקים בכל פעם, או רק פעם אחת ביום?

אדם הרואה ברקים מברך: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם עושה מעשה בראשית". והשומע קול רעמים מברך: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם שכוחו וגבורתו מלא עולם". יש לברך את הברכה מיד עם שמיעת הרעם או בראיית הברק, עד תוך כדי דיבור של סיומם, (כלומר תוך שיעור אמירת המילים "שלום עליך רבי" מסיום הופעת הברק או שמיעת הרעם) אבל אחר כך אינו יכול לברך, אלא ימתין לרעם השני או השלישי.

אין לברך על הברקים והרעמים יותר מפעם אחת ביום, אלא אם כן נתפזרו העננים לגמרי, וזרחה השמש, וחזרו ונתקשרו העננים, שאז יכול לברך שוב, אף על פי שבירך כבר באותו יום. ואם עבר הלילה, אפילו לא נתפזרו העננים כלל, חוזר ומברך על הברקים ועל הרעמים. (ואין קשר בין הברכות, שאף על פי שלא ראה ברק מברך על הרעם.)

השומע קול רעם מתוך שנתו, והתעורר ורוצה לברך על השמיעה, אלא שאם ילך ליטול את ידיו כבר יאבד את הברכה מכיון שיחלוף זמן רב, יכול לברך ועודו במיטתו, על ידי שישפשף את ידיו בבגדו (משום נקיות), ומיד יברך.

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8566615
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל לחידוש חידושים ופנינים לשולחן השבת

"ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק"

יצחק סבור היה תמיד שהוא אינו כלום, אלא "בן אברהם", תלה הכל רק בזכות אביו, ואברהם מצידו היה חושב שלא עשה ולא פעל כלל בעבודת הבורא, ואין לו זכות מצד עצמו אלא זה שהעמיד בן הגון "אברהם הוליד את יצחק". זה היה דרכם בקודש של האבות, הם לא ראו עצמם כדאים בעיניהם, אלא או זכות אבותם בידם, או זכות בניהם (הרה"ק ר' יחיאל מאלכסנדר)

"ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק"

שאל מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל: מדוע כפלה התורה באומרה יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק. והסביר: מדרכו של עולם, אם ישנו אדם עני אשר קרוב משפחתו עשיר גדול, הרי שהעני מתפאר בפני הבריות ואמור פלוני העשיר הגדול הוא קרוב משפחתו, אך העשיר עצמו מסתיר זאת ומתבייש באותי עני, וכן הדבר באב ובנו – פעמים שהאב אדם חשוב ונכבד, והבן אינו כן, ואז הבן מתפאר באביו אך האב אינו מפאר בבנו. ואולם כאשר האב והבן שניהם גדולים וחשובים, הרי שאז שניהם מתפארים זה בזה, כי כבוד הוא להם, וכן גם באברהם ויצחק – שניהם התפארו אחד בשני – יצחק היה מתפאר באברהם אביו שנאמר יצחק בן אברהם, וכן אברהם התפאר ביצחק בנו שנאמר אברהם הוליד את יצחק.

"ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק"

האמרי חיים זי"ע אמר ואלה ר"ת ליהודים היתה אורה ושמחה, והנה ידוע שאברהם הכיר את בוראו וכלל ישראל מתייחסים אל אברהם כאב ולא אל תרח, תולדות יצחק מה יוצא כשמישהו צוחק או מחייך הוא גורם שכולם ישמחו וזהו ואלה תולדות יצחק, אם אני מחייך ובשמחה אני גורם שליהודים גם אורה ושמחה.

וכך מתפרש הפסוק: ואלה תולדות יצחק, אם תהיה שרוי ביצחק פירושו בשמחה אז תיקרא בן אברהם שאתה יהודי, אבל אל תחשוב שאם אתה יהודי יהיה לך עול מצות ולא תוכל להיות שמח, אלא אדרבה אברהם הוליד את יצחק היהדות היא זו שמביאה את השמחה.

"ויאמר עשו בליבו יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי"

מפני מה דחה עשו את מזימתו עד ימי אבלו של אביו? אלא היות ואבל אסור לעסוק בתורה משום ש"פקודי ה' ישרים משמחי לבי", ויצחק אמר בברכתו "והיה כאשר תריד" שבזמן שלא יעסקו עם ישראל בתורה אזי "ופרקת עולו", חשב עשו שבימי אבלו של יצחק כשלא יעסק יעקב בתורה ולא יהיה לו דבר המגן עליו, אזי יוכל לו "ואהרגה את יעקב אחי". (אלשיך)

אהל המעשה

ויעקב איש תם יושב אהלים"

כליבו כן פיו. (רש"י) מהפסוק "והייתם נקיים מה' ומישראל" (במדבר לב) דרשו חז"ל שהאדם צריך להיזהר בהתנהגותו, אפילו צדיק וישר הוא, שלא יעלה על דעת איש לחשדו בעבירה.

בישיבת פורת יוסף קיימת ספריה עשירה מאד והיא פתוחה לקהל הרחב רק בשעות מסוימות. אולם רמ"י הישיבה הצטיידו כל אחד במפתח אישי שיאפשר להם להיכנס אל הספריה בכל עת. היחיד שסירב לקחת מפתח לעצמו היה רבי יהודה צדקה זצ"ל, ולכן בכל פעם שנזקק לספר מסוים שעמד באוצר, טרח מאד להשיגו בדרך אחרת. פעם נשאל על ידי אחד מתלמידו, מדוע הרב אינו מצטייד במפתח? השיבו: כדי להיות נקי מחשדות. תאר לעצמך, אמר, שאי פעם יעלם ספר כלשהו מן הספריה ולא ימצאוהו, הלא יתכן שיחשדו בי כי הוצאתיו ולקחתיו עמדי, ובכדי להינצל מחשד כזה עדיף בעיני להישאר בלי מפתח. את הנוהג הזה, הפטיר, למדתי מאחד הגדולים בדור הקודם. הלה החזיק במעונו קופת גמ"ח, והיו הרבה אנשים נכנסים ויוצאים בבית זה, כי איש מפורסם היה. יום אחד ישבו אצלו מספר תלמידי חכמים והקשיבו לשיעור שלימד. לפתע קרה שהוצרך לצאת לרגע החוצה, אך לפני שעזב את החדר עמד ונעל במפתח את קופת הגמ"ח שהכילה כספים רבים. כשחזר שאל מיד את היושבים: במה חשדתו? כלום חשדתם שאני חושד בכם פן תגנובו? וכי אתם, תלמידי חכמים מופלגים, ראויים להיחשד בכך? אלא מפני שזו דרכי כל יום לסכם בסופו את מאזן ההוצאות מול הכנסות הגמ"ח, ואח"כ אני סופר ומונה את המטבעות שבקופה, והיה כי אמצא שחסרה אפילו רק מטבע אחת, מיד אעביר מול עיני את אלו האנשים שפקדו ביום זה את מעונו, ואז עלול לחלוף בי הרהור בזק שארכו שניה אחת אולי ידכם במעל הזה... ואף שאני דוחה מעצמי מחשבה פסולה זו, מכל מקום מאותו הרהור בזק בן שניה אחת לא ניצלתי. אי לכך העדפתי לנעול את הקופה בצאתי מן החדר, כדי שלא אכשל אפילו בהרהור בזק שלא כראוי והוא בן שניה אחת ויחידה. כמוהו, השלים הגר"י צדקה, אזהר גם אני ואתאמץ עד קצה גבול יכולתי להיות נקי מה' ומישראל. (וזאת ליהודה)

"יושב אהלים"

אהלו של שם ואהלו של עבר (רש"י) סיפר הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל: בצעירותו כשלמד בישיבת חכמי לובלין אצל הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל, אירע פעם שהיתה בלילה הפסקת חשמל ועלטה שררה בכל מבנה הישיבה. מתוך תשוקתו ללמוד, נעמד ליד החלון ולמד לאור שבקע מהרחוב. והנה לפתע נכנס ראש הישיבה, רבי מאיר שפירא זיע"א, להיכל הישיבה, וראהו כיצד מתאמץ ללמוד. הוא התרגש מאד ובירכו שלא יצטרך להרכיב

משקפיים במשך כל ימי חייו. וכך הווה.

שואל הרב וואזנר: התורה מכנה את עשו "איש יודע ציד", מדוע כשהתורה מגדירה את מעלתו של יעקב, אין היא קוראת לו איש יודע ללמוד? מתרץ הרב וואזנר: חילוק גדול יש בין בעל מלאכה, לבין העוסק בתורה, בעל מלאכה – לא ימדד אלא על פי תוצאות שמשגיג, אין שום משמעות לעמלו כאשר אין עמלו מניב פירות. על כן עשו הצייד, לא נמדד בכך שלומד את דרכי הצידה, אלא בידיעתו וביכולתו המעשית לצוד. לעומת זאת העוסק בתורה – אינו נמדד לפי התוצאות כלל, שהרי אין הקדוש ברוך הוא מונה הדפים אלא השעות, כלומר היגיעה והמאמץ אינן חשובות פחות מן ההישגים, על כן לא נשתבח יעקב במה שיודע ללמוד, אלא דווקא במה שהוא יושב אהלים, כלומר עמל ועוסק בתורה, בלא שייכות והסתכלות כלל על ההצלחה.

אם עוגת גבינה
עשויה מגבינה ועוגת שוקולד
עשויה משוקולד,
אז כמה עשויה עוגת שיש?

שמואל: תגידי יצחק איך אתה מסתדר בלי שעון?
יצחק: אני שואל אנשים ברחוב מה השעה
שמואל: ומה אתה עושה 22 בלילה? יצחק: אני תוקע בשופר ואז אני שומע קול שאומר לי מי זה המשועשע שתוקע בשופר 22 בלילה

רק בישראל. כשהמאבטח בודק אותך: מה אני, מחבל??
כשהמאבטח לא בודק אותך: ואם הייתי מחבל??

כמה אנשים צריך כדי לתקן מנורה בישראל? 1000,
אחד שיתקן ועוד 999 שיגידו כמה הם היו עושים את זה
יותר טוב

ישראלים זה כזה: רואים שלט "צבע טרי",
מניחים את היד ואומרים:
וואלה, באמת צבע טרי!

שומעים כרוז משטרת: "האזרחים
מתבקשים לא להתקרב לאזור"
ומיד רצים לשם בהמוניהם...

קצת מאתנו

"ואלה תולדות יצחק".

שואלים המפרשים: פרשת "נח", שהתחילה במילים "אלה תולדות נח", קרויה בשם פרשת "נח", ואילו פרשת "תולדות" שבה הפתיח הוא אותו פתיח, כמו שכתוב: "ואלה תולדות יצחק", ולא קראו לפרשה בשם "יצחק", אלא פרשת "תולדות", ואם כן צריך להבין, אפוא, מהו ההבדל? העניין יתבאר בדרך המליצה על פי המעשה הבא: מסופר על חסיד אחד, תלמידו של האדמו"ר בעל "תפארת שלמה", שהיה מבקר את האדמו"ר פעמיים בשנה בתשרי ובניסן, ומביא עמו עגלה רתומה משקאות חריפים, מאכלים ופירות. כל החסידים היו מקבלים את פניו בשירים ובריקודים ומלווים אותו בתופים ובמחולות עד היכנסו לחדר האדמו"ר. לאחר מכן היו מפרקים את העגלה, עורכים את השולחנות ושותים לחיים עם האדמו"ר והחסיד. כל היום וכל הלילה השמחה הייתה שורה בבית האדמו"ר. וכאשר היה החסיד חוזר לביתו, היו כל החסידים מלווים אותו בריקודים עד מרחק רב. כך היה מנהגם כל הימים.

חסיד אחר, היה גם מבקר אצל האדמו"ר בתשרי ובניסן, והיה מביא בידו סכומים גדולים של כסף, בהצנע לכת, בלי קבלת פנים ובלי שום פרסומת. פעם אחת קרה ובאו שני החסידים ביום אחד, וראה זה שמביא כסף את חברו, איך החסידים תופסים אותו ומכניסים אותו בכבוד ובשירים וריקודים, ואילו הוא נכנס בפשטות כמו כל אדם. נצטער אותו חסיד על כך, למחרת כשהתכוננו שני החסידים לחזור למקום מושבם, ראה האדמו"ר כי את החסיד הראשון ליוו בריקודים ובמחולות, והבחין בצערו של החסיד השני. מיד קרא האדמו"ר לחסיד ואמר לו: אתה לא תחזור היום כי אם מחר. בלילה שוחח הרב עם החסיד, ונכנס עמו בדברים ושאלו אודות הנדבנים אשר הוא גובה ומביא מהם את הכסף, ותוך כדי דיבור הציג בפניו את השאלה הנ"ל, על שמות הפרשיות "נח ו"תולדות", והלה לא ידע לענות. אמר לו האדמו"ר - כשחיוך נסוך על פניו - אגיד לך את התשובה: נח "המציא" את היין, ולרגל ההמצאה הזמין את חבריו ומכריו, והרימו כולם כוסיות לחיי נח והמצאתו, ולכן זכה לפרסומת גדולה בכך שקראו פרשה על שמו - פרשת "נח", אך מה הרוויח בסוף? נתגלתה ערוותו לבניו, ובכך נחרץ דינו של ההולך אחרי השתייה. אבל יצחק שעסק ביישובו של עולם וכמו שכתוב: "ויזרע יצחק בארץ ההיא" (בראשית כו), ללא כל פרסומת, מה נאמר בו? "ויברכהו השם, ולא קוראים את הפרשה על שמו, מאחר והוא רצה רק ברכה בסתר, שאין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין, שנאמר (דברים כח): "יצו ה' אתך הברכה באסמך וכו'" (תענית ח). אז הבין החסיד את כוונת האדמו"ר ויצא שמח וטוב לב. (וקראת לשבת עונג, גליון 274)

**לבריאות ברכה והצלחה
סמי בן חילוה הי"ו
שמחה בת שרה הי"ו**
הם וילדיהם וכל אשר להם.

**סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו**

השיעור של הרבנית דניס שרבי תחי'
בימי ראשון בשעה 20:00
בבית הכנסת "יגדיל תורה"
רח' הרצל 52 במקלט

שיעור בפרשת שבוע
מהרב **שמשון פוקס** שליט"א
כל יום חמישי מיד לאחר מנחה
בביכני"ס **אור אבנר**
רח' **משה דיין** קרית הסביונים **יהוד**
מנחה - בשעה 16:10

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' **דוד אלעזר 18**

תפילת שחרית - 7:00
מנחה וערבית (סמוכות) 16:15
שיעורי תורה אחרי ערבית

בית הכנסת
"יעולי בבל"
ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

תפילות בימי חול: שחרית - 7:30
מנחה - 16:15 ערבית - 17:00

שיעורי תורה אחרי ערבית
יום א' ב' ד' - רב בית הכנסת
הרב יהונתן הכהן אמדדי שליט"א

יום ג' - הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ה' - הרב נאור דרשני שליט"א
יום ה' - הרב רפאל עגיב שליט"א
בשעה 19:00

תפילות שבת קודש:
שיר השירים - 16:00 מנחה - 16:15
קבלת שבת - 17:00
שחרית - 7:00 מנחה א' - 13:30
מנחה ב' - 16:15 ערבית - 17:00

שיעורי תורה בשבת:
הרב בן יאבו שליט"א - 12:30 וב-14:10

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00